

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 9 grudnia 2010 r.

Pan

Mieczysław Teresiński

Wójt Gminy Józefów nad Wisłą

LLU-4113-02-03/2010
D/10/506

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Józefowie nad Wisłą (dalej: „Urząd” lub „UG”), kontrolę w zakresie zapobiegania powodziom i usuwania skutków ich wystąpienia w przeciwpowodziowej infrastrukturze technicznej w 2010 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia procedury opracowane w gminie na wypadek powodzi oraz działania podjęte przez Wójta Gminy podczas jej wystąpienia, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- opracowanie procedur na wypadek zagrożenia powodziowego oraz ich właściwa realizacja w czasie powodzi w 2010 r.,
- opracowanie gminnego planu reagowania kryzysowego.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niezaktualizowaniu planu operacyjnego ochrony przed powodzią,

- nieprzedłożeniu przez Wójta do zaopiniowania Radzie Gminy dwóch projektów „Studium ochrony przeciwpowodziowej”.

1. Stosownie do wymogu art. 31a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) Wójt Gminy opracował w 2003 roku „Plan operacyjny ochrony przed powodzią”. W planie określono m.in.: obszary potencjalnego zagrożenia powodzią oraz przyczyny mogące wywołać powódź, istniejące urządzenia wodne służące ochronie przed powodzią, procedury postępowania wójta w przypadku zagrożenia powodziowego oraz zasady ogłaszania stanu pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego.

Pomimo przyjęcia w Planie zasad ewakuacji mieszkańców z terenów zagrożonych powodzią jako najefektywniejszego sposobu ich ratowania oraz naniesienia na mapę zagospodarowania przeciwpowodziowego Gminy Józefów dróg ewakuacji ludności, w dokumentach tych nie wyznaczono miejsc pobytu ewakuowanej ludności. W Planie nieujęto powiązania źródeł, przyczyn i skutków powodzi, które wystąpiły na terenie gminy w latach poprzednich, a także powiązań struktury i wielkości opadu ze skutkami nim wywołanymi. Plan w latach 2007-2009 był czterokrotnie aktualizowany m.in. w zakresie: obowiązków Szefa Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, składu osobowego patroli nadzorujących wały przeciwpowodziowe, wykazu instytucji związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz sił przewidzianych do użycia w akcji przeciwpowodziowej. Stwierdzono natomiast, że nie dokonano aktualizacji Planu w zakresie zmiany poziomu ostrzegawczego na Wiśle w Annopolu w związku z informacją Biura Prognoz Hydrologicznych w Krakowie z dnia 02.09.2010 r. – zmian dokonano w trakcie kontroli NIK.

Przesłane do zaopiniowania przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie dwa projekty studium ochrony przeciwpowodziowej nie zostały, wbrew wymogom art. 79 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.), zaopiniowane przez Radę Gminy, a uwagi do ww. dokumentów wniósł Wójt Gminy.

W związku z zagrożeniem powodziowym Wójt Gminy trzykrotnie tj. 18 maja, 2 czerwca oraz 29 lipca 2010 r. ogłaszał na terenie gminy stan pogotowia przeciwpowodziowego i stan alarmu przeciwpowodziowego oraz wprowadzał każdorazowo całodobowe dyżury Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, zapewniając współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego Starosty Opolskiego i Wojewody Lubelskiego.

2. Ustalono, że gmina posiada magazyn przeciwpowodziowy mieszczący się w budynku magazynu obrony cywilnej, którego wyposażenie jest wystarczające do prowadzenia akcji

przeciwpowodziowej na terenie gminy. Magazyn nie jest zlokalizowany na terenie zalewowym.

3. Rada Gminy uchwaliła w dniu 30 grudnia 2002 r. *plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Józefów*, obejmujący również obszary, o których mowa w art. 79 ust. 2 Prawa wodnego. Dokument ten powstał w oparciu o opracowane wcześniej *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy*, w którym uwzględniono granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią. Projekt *Studium* został pozytywnie zaopiniowany przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie.

Skutki powodzi w 2010 r. wykazały, że granice zalewu ustalone w *planie zagospodarowania przestrzennego* zostały przekroczone. Zalaniu uległy tereny zabudowane niechronione wałami przeciwpowodziowymi w miejscowości Basonia, Wałowice oraz Rybitwy.

4. Pozytywnie oceniono opracowany przez Wójta Gminy w październiku 2009 r., *Plan reagowania kryzysowego*, który został zatwierdzony przez Starostę Opolskiego. Zawierał on elementy określone w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590 ze zm.), tj. charakterystykę zagrożeń, ocenę ryzyka ich wystąpienia, zadania i obowiązki uczestników zarządzania kryzysowego oraz zestawienie sił i środków planowanych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych. Stosownymi procedurami reagowania kryzysowego wynikającymi z ww. planu, określono współpracę z powiatowym i wojewódzkim centrum zarządzania kryzysowego oraz warianty działań w zależności od katalogu zagrożeń. Do koordynowania działań ratowniczych i porządkowo-ochronnych w fazie reagowania kryzysowego został powołany przez wójta, Gminny Zespół Reagowania (GZR). W dniu 16 lutego 2010 r. GZR dokonał oceny potencjonalnego zagrożenia powodziowego na terenie gminy oraz przeprowadził analizę gotowości podległych służb do działań w warunkach tego zagrożenia.

5. NIK pozytywnie ocenia wydatkowanie przez gminę środków pochodzących z dotacji celowych, przeznaczonych na realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i usuwania skutków klęsk żywiołowych. Z przekazanych w 2010 r. na podstawie decyzji Wojewody Lubelskiego środków w kwocie 948.844 zł wydatkowano 872.342 zł, z czego:

- 147.392 zł – na realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej (akcja powodziowa),
- 724.950 zł – na usuwanie skutków powodzi (zasiłki dla osób fizycznych).

Z przekazanych przez Lubelski Urząd Wojewódzki środków w kwocie 147.641 zł na realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, na rachunku bankowym gminy pozostało 249 zł jako środki niewykorzystane.

Niewykorzystano również przyznanej dotacji w kwocie 76.004 zł, przeznaczonej na akcję zwalczania plagi komarów. Oprysków nie przeprowadzono w związku z protestami sadowników.

Powódź w 2010 r. nie spowodowała zniszczeń w przeciwpowodziowej infrastrukturze technicznej – nie uległy uszkodzeniu wały, śluzy i przepompownia.

Po zakończeniu akcji przeciwpowodziowej Wójt Gminy opracował raport, który w dniu 12 sierpnia 2010 r. został przesłany do Starostwa Powiatowego w Opolu Lubelskim.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Przedkładanie przez Wójta do zaopiniowania Radzie Gminy projektów studium ochrony przeciwpowodziowej przekazywanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.
- 2) Dokonanie aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie rozszerzenia granic zalewowych, o tereny zabudowane niechronione wałami przeciwpowodziowymi.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.